

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
Toezicht en verantwoording
Archiefwet 1995

ons kenmerk
BAOZW/U201201730
Lbr. 12/099

Datum
12 november 2012

Samenvatting

De VNG heeft een handreiking *Horizontale verantwoording van de Archiefwet 1995 via Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's)* ontwikkeld, die van de website van de VNG gedownload kan worden. Dit in nauwe samenwerking met gemeenten, die aan een pilotproject hebben deelgenomen. De handreiking biedt een leidraad voor het opstellen van het verslag voor de gemeenteraad in het kader van de horizontale verantwoording beoogd door de Wet Revitalisering Generiek Toezicht. Door het beantwoorden van de bij de archief KPI's behorende vragen blijkt of de gemeente aan de eisen van de Archiefwet 1995 c.s. voldoet. Een selectie van de archief KPI's zal in 2013 door KING op de website Waarstaatjegemeente.nl worden opgenomen.

Het verslag aan de gemeenteraad dient tevens aan de provincie te worden gestuurd. In de handreiking is de relatie tussen de archief KPI's en de provinciale toezichtcriteria vastgelegd in het IPO *Aanvullend beleidskader voor interbestuurlijk archieftoezicht: Nieuwe schoenen* verduidelijkt.

Om de kwaliteit van de horizontale verantwoording te borgen kan het archief - KPI verslag het beste worden opgesteld door een gemeentearchivaris/archiefinspecteur. Als de gemeente hier niet over beschikt, kan deze expertise tijdelijk worden ingehuurd. De gemeente is volgens de Archiefwet 1995 niet verplicht een gemeentearchivaris aan te stellen. In verband met de actuele uitdagingen op het gebied van archieven zoals digitale archivering verdient het de aanbeveling dit toch te doen. Aanstelling van een gemeentearchivaris kan ook in samenwerking met andere gemeenten of door aansluiting bij een streekarchief of een Regionaal Historische Centrum gebeuren.

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8393	uw kenmerk	bijlage(n)
betreft Toezicht en verantwoording Archiefwet 1995	ons kenmerk BAOZW/U201201730 Lbr. 12/099	Datum 12 november 2012

Geacht college en gemeenteraad,

Door de invoering van de wet Revitalisering Generiek Toezicht (RGT) is het specifieke toezicht van de provincies in het kader van de Archiefwet 1995 vervangen door generiek toezicht op basis van de Gemeentewet (Gemw). Hierover bent u reeds geïnformeerd bij ledenbrief van 21 juli 2011 (Lbr. 11/049 BAOZW/U201101357). Het toezicht op de uitvoering door de gemeenten van de Archiefwet 1995 vindt meer op afstand en achteraf plaats. De verantwoording krijgt voortaan op horizontale wijze gestalte door toezending een verslag aan de gemeenteraad, dat na vaststelling tevens aan de provincie dient te worden gestuurd. Hierbij informeren wij u over het provinciale *Aanvullend beleidskader voor interbestuurlijk archieftoezicht* en bieden wij u een handreiking *Horizontale verantwoording van de Archiefwet 1995 via Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's)* aan. Verder gaan wij in op de opname van de archief – KPI's op Waarstaatjegemeente.nl en de rol van de gemeentearchivaris bij de horizontale verantwoording van de Archiefwet 1995.

Het nieuwe provinciale archieftoezicht

Op 1 oktober jongstleden is de wet RGT van kracht geworden. De provincie kan voortaan besluiten van de gemeente die strijdig zijn met de Archiefwet 1995 voordragen voor schorsing en vernietiging (op basis van artikel 273a Gemw) en optreden in plaats van (en op kosten van) de gemeente, indien er sprake is van een onbehoorlijke of niet tijdige uitvoering van de archiefwettelijke verplichtingen (op basis van artikel 124 Gemw). Voor het handelen door de toezichthouder zijn zogenoemde interventieladders opgesteld. In het provinciale archieftoezicht nieuwe stijl wordt uitgegaan van risicoanalyses en criteria voor het vaststellen van taakverwaarlozing door gemeenten. De provincies hebben onlangs een *Aanvullend beleidskader voor interbestuurlijk archieftoezicht: Nieuwe schoenen* vastgesteld, waarin de criteria die zij voor het toezicht op het gemeentelijk archiefbeheer zullen hanteren zijn vermeld. Dit beleidskader kan worden beschouwd als een beleidsregel in de zin van artikel 1:3 lid 1 van de Awb. Voor het betreden van de interventieladders zijn door de provincies de volgende risicofactoren benoemd:

- Recente ervaringen die de provincie heeft opgedaan met de gemeente.
- Het al of niet functioneren van de horizontale verantwoording bij de gemeente, blijkend uit de toegezonden informatie of het ontbreken daarvan.
- Voor het archief- en informatiebeheer risicovolle gebeurtenissen en omstandigheden zoals fusie, herindeling, overgang naar digitale archivering en bouw of verbouw van een archiefruimte of -bewaarloos.
- Klachten en/of signalen ontvangen van andere toezichthouders, burgers, bestuurders of andere derden en de pers.

Handreiking Horizontale verantwoording van de Archiefwet 1995 via KPI's

Om gemeenten bij de horizontale verantwoording van de zorg voor en het beheer van archieven conform de Archiefwet 1995 te ondersteunen, hebben wij een handreiking ontwikkeld. Dit in nauwe samenwerking met gemeenten die deelnamen aan een pilotproject. De handreiking is in de eerste plaats bedoeld voor de functionaris die het verslag moet opstellen. Een raamwerk van de Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) dient daarbij als kapstok. Door het beantwoorden van de bij de archief KPI's behorende vragen blijkt of de gemeente aan de eisen van de Archiefwet 1995 voldoet. Het pilotproject had tot doel de archief KPI's, die in ledenbrief 11/049 waren vermeld, in de praktijk te beproeven. Naar aanleiding van de pilot is in de handreiking een uitgebreide toelichting opgenomen, waarbij onder meer de relatie tussen de archief KPI's en de provinciale toezichtcriteria is verduidelijkt. De handreiking *Horizontale verantwoording van de Archiefwet 1995 via Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's)* en het *Verslag van Pilotproject uitvoering archief KPI's* zijn van de website van VNG te downloaden (www.vng.nl/onderwerpenindex/cultuur-en-sport/archieven-en-musea/nieuws/handreiking-horizontale-verantwoording-archiefwet-1995-via-kpis).

Archief KPI's op Waarstaatjegemeente.nl

KING gaat via de website Waarstaatjegemeente.nl informatie aanbieden over de prestaties van gemeenten in het kader van horizontale verantwoording. Zie hierover de ledenbrief van 9 oktober 2012 (Lbr. 12/092 BB/U202201349). Een selectie van de archief KPI's zal in 2013 door KING op de website Waarstaatjegemeente.nl worden opgenomen. VNG en KING informeren de gemeenten hier tijdig over.

De brancheorganisatie voor archiefinstellingen BRAIN heeft een spreadsheet voor invulling van de archief KPI's in ontwikkeling. Deze spreadsheet zal uniforme invulling van de verantwoordinggegevens ondersteunen. Met KING wordt overlegd hoe de spreadsheet gekoppeld kan worden aan Waarstaatjegemeente.nl.

Rol van de gemeentearchivaris/archiefinspecteur

Om de kwaliteit van de horizontale verantwoording te borgen kan het archief - KPI verslag het beste worden opgesteld door een gemeentearchivaris/archiefinspecteur. Als de gemeente hier niet over beschikt, kan deze expertise tijdelijk worden ingehuurd. In verband met de actuele uitdagingen op het gebied van archieven (waaronder dynamische selectie, duurzaam bewaren van digitale archieven) verdient het de aanbeveling om een gemeentearchivaris aan te stellen.

Aanstelling van een gemeentearchivaris kan ook in samenwerking met andere gemeenten of door aansluiting bij een streekarchief of een Regionaal Historische Centrum gebeuren.

Afsluiting

De gemeente staat voor de uitdaging het archiefbeheer en de informatiehuishouding goed op orde te hebben en met de gemeenteraad over de staat daarvan helder te communiceren. In de handreiking treft u een instrument aan om het verslag te structureren en praktische aanbevelingen uit de werkpraktijk. Wij gaan ervan uit dat u hiermee uw voordeel zal doen.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr. R.J.J.M. Pans
voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.